

Opfordring til Folketingets udvalg om landspolitisk ansvar og nødvendige reformer for retssikkerhed på socialområdet – med afsæt i Rigsrevisionens beretning 2. juni 2025

Den 22. juli 2025

Denne henvendelse dokumenterer de væsentlige systemfejl i tilsynet med kommunernes overholdelse af retssikkerhedslovgivningen på socialområdet. Med udgangspunkt i Rigsrevisionens beretning og egne omfattende observationer præsenterer vi konkrete anbefalinger til lovændringer, styrket tilsyn og forøget tilsynskapacitet. Formålet er at sikre, at landets mest sårbare borgere får den retssikkerhed, de har krav på.

Henvendelse til Folketingets Socialudvalg, Indenrigsudvalg og Retsudvalg

Om retssikkerheden på socialområdet – opfølgning på Rigsrevisionens beretning 2. juni 2025

Indledning

På vegne af #enmillionstemmer ([bilag 6](#)) ønsker vi at gøre opmærksom på betydelige systemfejl i det nuværende tilsyn med kommunernes overholdelse af borgernes retssikkerhed på socialområdet.

Vi har i en omfattende henvendelse i 2022 ([bilag 1 s. 4](#)) – året før Ankestyrelsens generelle udtalelse ([bilag 1](#)) - dokumenteret, hvordan kommunerne i vidt omfang ikke offentliggør eller overholder lovbestemte sagsbehandlingsfrister, og hvordan Ankestyrelsens tilsyn ikke har det nødvendige overblik, kompetence eller ressourcer til at sikre, at lovgivningen efterleves. Kontinuerligt har vi gennem de sidste 2½ år indsendt dokumentation til Ankestyrelsens tilsyn, som anvendes i deres sagsbehandling.

Rigsrevisionens beretning af 2. juni 2025 ([bilag 2](#)) bekræfter disse væsentlige problemer, og vi anmoder derfor om, at Folketingets Socialudvalg – og med fordel også Indenrigsudvalget og Retsudvalget – adresserer behovet for en målrettet lovændring og et reelt tilsyn.

Baggrund

Rigsrevisionens beretning fra juni 2025 påpeger ([bilag 2 s. 10](#)), at tilsynet med kommunernes overholdelse af lovgivningen på socialområdet er utilstrækkeligt. Ankestyrelsens tilsyn stoler i vid udstrækning på kommunernes egne oplysninger uden tilstrækkelig opfølgning.

På baggrund af en omfattende henvendelse fra #enmillionstemmer året før, som dokumenterede praksis i samtlige 98 kommuner ([bilag 1 s. 4](#)), udsendte Ankestyrelsen den 15. december 2023 en generel udtalelse om sagsbehandlingsfrister på socialområdet.

Hidtil har 40 kommunalbestyrelser modtaget en tilsynsudtalelse på baggrund af Ankestyrelsens undersøgelse af deres offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, og cirka halvdelen af landets kommuner er blevet undersøgt siden den generelle udtalelse af 15. december 2023.

Folketingets Socialudvalg afholdt den 9. maj 2025 et åbent samråd med social- og boligministeren samt indenrigs- og sundhedsministeren om de kommunale brud på retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, som har stået på i over 27 år ([bilag 5](#)).

Social- og Indenrigsministeriet har hver deres ressortansvar for dele af socialområdet, hvilket har medført en opsplitning af myndighedsansvaret for borgernes retssikkerhed.

Denne opdeling i ministerierne afspejler sig i Folketingets udvalgssystem, hvor Socialudvalget, Retsudvalget og Indenrigsudvalget hver især dækker dele af området – men ingen instans har samlet ansvar for at føre politisk tilsyn med, hvordan borgernes retssikkerhed rent faktisk bliver overholdt i praksis.

Justitias analyse og Ankestyrelsens aktuelle afvisninger

Flere centrale aktører har dokumenteret, at der er alvorlige problemer med registreringen og dokumentationen af kommunernes faktiske sagsbehandlingstider. I en analyse udgivet i februar 2022 ([bilag 7](#)) fremhævede Justitia følgende:

“Hovedbegrundelsen for de manglende oplysninger var, at den faktiske sagsbehandlingstid ikke registreres i kommunernes it-systemer, og at det derfor ville kræve en manuel gennemgang af alle sager at finde frem til de ønskede oplysninger. På trods af, at den offentlige sektor er blevet mere og mere digital, var manglende it-understøttelse altså en årsag, der blev fremhævet af flere af de adspurgte kommuner.

Den manglende viden om de faktiske sagsbehandlingstider i kommunerne er imidlertid – af flere årsager – meget betænkelig set ud fra en retssikkerhedsmæssig vinkel.”

Denne analyse fra Justitia understøttes nu direkte af Ankestyrelsens tilsynspraksis. Siden den 17. juli 2025 er modtaget foreløbig 19 afslagsbreve fra tilsynssagen om 98 kommunernes overholdelsesprocent, j.nr. 25-7978. Tilsynet har oplyst, at de ikke har kompetence til at vurdere, om kommunernes offentliggjorte sagsbehandlingsfrister er realistiske – selv i tilfælde, hvor kommunen i aktindsigtssvar ([bilag 9](#)) har oplyst, at de ikke ligger inde med oplysninger om overholdelsesprocenter for helt centrale lovbestemmelser som eksempelvis hjælpemidler, tabt arbejdsfortjeneste og hjemmetræning ([SOU, alm. del bilag 137, 2024-25](#)).

Et aktuelt eksempel er sagen om Rudersdal Kommune, hvor Tilsynet den 21. juli 2025 meddelte følgende:

“De foreliggende oplysninger giver ikke et tilstrækkelig grundlag for at antage, at Rudersdal Kommunes udmeldte sagsbehandlingsfrister ikke er retvisende. [...] Tilsynet har ikke kompetence til at påse længden af de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister i en kommune samt eventuelle overskridelser af fristerne i konkrete enkeltsager.”

Denne praksis illustrerer tydeligt, at det kommunale tilsyn – i sin nuværende form – mangler både beføjelser og metode til reelt at vurdere, om kommunernes offentliggjorte frister afspejler sagsbehandlingsens virkelighed. Når Ankestyrelsen afslår at tage stilling – også i tilfælde hvor kommuner selv erkender, at de ikke kan dokumentere overholdelse – fremstår tilsynet nærmest symbolsk.

Resultatet? Borgernes retssikkerhed forbliver alvorligt svækket. Rigsrevisionens kritik fra juni 2025 bliver ikke imødegået – den bliver faktisk bekræftet af de nyeste afgørelser. Det er ikke bare en svaghed i systemet; det er et demokratisk ansvar, som Folketinget nu må handle på.

Centrale problemstillinger

1. Manglende offentliggørelse og overholdelse af sagsbehandlingsfrister

Mange kommuner undlader at offentliggøre frister, som borgerne har krav på efter retssikkerhedsloven § 3, stk. 2. Stadigt flere anvender formuleringer som “op til 12 uger” uden specifik paragrafangivelse. Dette gør det umuligt for borgeren at vide, hvilke rettigheder de har. Herudover overholder kommunerne sjældent de offentliggjorte frister i praksis.

2. Kommunerne har efterspurgt en samlet liste

Hverken Ankestyrelsen, Socialministeriet eller Indenrigsministeriet har udarbejdet en samlet oversigt over lovbestemmelser med frister, som ajourføres løbende. Det foreslås, at Socialministeriet påtager sig dette ansvar.

3. Ankestyrelsens tilsyn godkender mangelfulde oversigter

Flere kommuner, herunder Sønderborg ([bilag 3 s. 2](#)), Struer, Solrød og Fredensborg, har fået godkendt oversigter, over sagsbehandlingsfrister, som ikke dækker alle relevante paragraffer. Disse oversigter indeholder ofte en generel fristformulering som “op til 12 uger” uden angivelse af konkrete paragraffer. Dette gør det uklart for borgerne, hvilke rettigheder og frister der gælder for den enkelte lovhjemmel.

Tilsynet vurderer ikke retssikkerhedsmæssigt, om disse brede fristintervaller er lovlige eller reelt overholdes, men nøjes med at godkende, at kommunernes oversigter fremstår som komplette. Det betyder, at kommunernes mulighed for at samle flere ansøgningsparagraffer under et “restområde” uden nærmere specificering reelt skjuler væsentlige rettigheder og skaber usikkerhed for borgerne.

Denne praksis er indbragt for Folketingets Ombudsmand, som nu vurderer Ankestyrelsens tilsynspraksis på dette område.

4. Lovgivningen er utilstrækkelig

Der er ingen sanktioner ved manglende overholdelse af § 3, stk. 2. Borgerne har ikke reelle klagemuligheder, og Ankestyrelsen kan ikke udstede påbud eller bøder ([bilag 2 s. 10](#)).

Anbefalinger

1. Lovændring: Sanktioner ved manglende frister

Retssikkerhedsloven bør ændres, så der kan udstedes påbud eller bøder ved gentagne eller grove overtrædelser eller undladelser.

2. Skærpede krav til tilsynet

Ankestyrelsen skal forpligtes til aktivt tilsyn med både offentliggørelse og faktisk overholdelse af frister, og til at vurdere retssikkerhedsmæssige forhold – ikke kun kommunalfuldmagt.

3. Forøgelse af ressourcer

Ankestyrelsens tilsynskapacitet er i dag på kun 4 årsværk, hvilket er utilstrækkeligt til at føre effektivt tilsyn med 98 kommuner og 5 regioner (bilag 2 s. 15).

4. Politisk ansvar og ressortafklaring

Social-, Indenrigs- og evt. Justitsministeriet bør i fællesskab sikre, at tilsyn og lovgivning understøtter borgernes retssikkerhed (bilag 4).

5. Forpligtende digital offentliggørelse

Frister skal offentliggøres digitalt i søgbar og standardiseret form.

Afsluttende bemærkninger

Vi ser frem til, at Folketingets udvalg tager denne sag op og bidrager til en styrket retssikkerhed for landets mest sårbare borgere. Det nuværende tilsyn er utilstrækkeligt og efterlader alt for mange uden reel adgang til deres lovsikrede ydelser og afgørelser fra kommunerne.

Med venlig hilsen

På vegne #enmillionstemmer – om retssikkerhedsloven § 3, stk. 2

Peter Hansen og Elizabeth Christensen

Bilag

Bilag 1: [Udtalelse fra Ankestyrelsens tilsyn, 15. december 2023](#)

Dokumentet indeholder Ankestyrelsens generelle udtalelse om kommunernes sagsbehandlingsfrister på socialområdet, retssikkerhedsloven § 3, stk. 2

Bilag 1, side 4 – citat fra Ankestyrelsens udtalelse

"Ankestyrelsen modtog endvidere den 28. december 2022 en henvendelse fra Peter Hansen og Elizabeth Christensen på vegne af #enmillionstemmer, som omhandlede samtlige 98 kommuners overholdelse af retssikkerhedslovens § 3, stk. 2."

Bilag 2: [Rigsrevisionens beretning, 2. juni 2025](#)

Rigsrevisionens beretning om systemfejl i tilsynet med kommunernes overholdelse af retssikkerheden på socialområdet.

Bilag 2, side 10 – citat fra Rigsrevisionens beretning

"Rigsrevisionen konstaterer, at så længe lovens betingelser for at anvende sanktioner er, som de er, vil tilsynet sjældent kunne anvende disse."

Bilag 2, side 15 – citat fra Rigsrevisionens beretning

"Ankestyrelsen har oplyst, at de pr. 1. maj 2025 har foretaget en organisationsændring. Ændringen indebærer, at der bliver brugt færre resurser på tilsynet som helhed. Det sker for at prioritere klagesagsbehandlingen. Ankestyrelsen har desuden oplyst, at styrelsen vurderer, at tilsynet med socialområdet blev udført af 4-5 årsværk i 2024. Styrelsen forventer at fastholde dette niveau efter organisationsændringen."

Bilag 3: [Sønderborg kommunes offentliggørelser af sagsbehandlingsfrister den 12. juli 2024](#)

Bilag 3, side 2 – citat fra Tilsynets godkendelse af et sagsområde med "op til 12 uger"

"Vi lægger desuden vægt på oplysningerne på Sønderborg Kommunes hjemmeside. Det fremgår heraf, at der er offentliggjort frister på paragrafniveau, og at der for alle paragraffer, som ikke fremgår af listen, gælder en sagsbehandlingsfrist på 12 uger."

Bilag 4 [SOU, Alm.del - 2024-25 - Spørgsmål 682: Spm., om ministeren har været i dialog med justitsministeren om de retssikkerhedsmæssige udfordringer på området / Folketinget](#)

Bilag 5 [Socialudvalget - 09-05-2025: Åbent samråd om kommuners udfordringer med at overholde forpligtelser ang. frister for afgørelser ift. retssikkerhedsloven / Folketinget](#)

"Udvalget har bedt ministrene redegøre for deres holdning til, at mange kommuner ifølge Ankestyrelsen fortsat har udfordringer med at overholde deres forpligtelser angående frister for afgørelser ift. retssikkerhedslovens § 3, stk. 2. Der henvises til social- og boligministerens besvarelse angående kommunernes manglende overholdelse af lovgivningen i 27 år, jf. SOU alm. del - spørgsmål 295.

Herudover ønsker udvalget at vide, om ministrene mener, at Tilsynets tiltag for at indskærpe kommunernes forpligtelse til at efterleve retssikkerhedslovens § 3, stk. 2 har været tilfredsstillende, herunder om ministrene vurderer, at Tilsynets reelle muligheder for at rette op

på ulovligheder blandt kommunerne hurtigt og effektivt er fyldestgørende. Endelig har udvalget bedt ministrene redegøre for, om man bør afskaffe retssikkerhedslovens § 3, stk. 2 som en del af indsatsen for at afbureaukratisere socialområdet, når der i forvejen er så store problemer med at overholde forpligtelser angående frister for afgørelser. Hvis ikke, ønsker udvalget svar på, hvad ministrene så agter at gøre for at indskærpe forpligtelsen til at overholde lovgivningen over for kommunerne.”

Bilag 6 - [#enmillionstemmer](#)

”#enmillionstemmer er en folkebevægelse, der arbejder for at sikre retssikkerhed for mennesker med funktionsnedsættelser og psykisk sårbarhed og deres pårørende i hele landet. Bevægelsen startede i 2019 og samler mennesker på tværs af diagnoser, synlige og usynlige, pårørende og kommunegrænser.

Det er lige nu vilkårligt, hvilken hjælp man som menneske med funktionsnedsættelse/psykisk sårbarhed og pårørende kan få i landets kommuner. Det afhænger af, hvor i landet vi bor, og hvor ressourcestærke vi er, når vi skal argumentere for vores behov og ansøgninger. Forskellen på, hvordan landets kommuner forvalter området er stor. Det kæmper vi for at få sat en stopper for.

[Du kan blive en del af fællesskabet og finde støtte i vores Facebook-gruppe.”](#)

Bilag 7 [Justitia - Danmarks første uafhængige juridiske tænketank](#)

[Analyse: Problemerne med kommunernes sagsbehandlingstid, udgivet 6. februar 2022](#)

Modtaget i Folketinget [22/2-2022 SOU, Alm.del - 2021-22 - Bilag 139](#)

Bilag 7 side 4 - citat fra Justitias analyse

”Analysen viser også, at der savnes viden om den faktiske sagsbehandlingstid. Ingen af de 88 kommuner, der deltog i Justitias undersøgelse i september 2020, kunne give oplysninger om deres gennemsnitlige sagsbehandlingstider på de sagsområder, der hører under retssikkerhedsloven, og alene 24 kommuner fremsendte statistiske opgørelser på nogle begrænsede sagsområder. Hovedbegrundelsen for de manglende oplysninger var, at den faktiske sagsbehandlingstid ikke registreres i kommunernes it-systemer, og at det derfor ville kræve en manuel gennemgang af alle sager at finde frem til de ønskede oplysninger. På trods af, at den offentlige sektor er blevet mere og mere digital, var manglende it-understøttelse altså en årsag, der blev fremhævet af flere af de adspurgte kommuner.

Den manglende viden om de faktiske sagsbehandlingstider i kommunerne er imidlertid – af flere årsager – meget betænkelig set ud fra en retssikkerhedsmæssig vinkel.”

Bilag 8 [SOU, Alm.del - 2024-25 - Bilag 137: Om tilsynssager og sagsbehandlingsfrister](#)

Bilag 9 [Aktindsigt 98 kommuner nov-dec 2024 for BL 85 og 87 samt SEL 112 overholdelses%](#)